

УДК 343.8(477)
DOI <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2025-3-15-18>

Ясін Ілона Миколаївна,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінально-правових дисциплін Навчально-наукового інституту
права та правоохоронної діяльності

(Львівський державний університет внутрішніх справ, м. Львів)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8074-8953>

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З КОРУПЦІЄЮ: АНАЛІЗ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ

У статті проаналізовано практику застосування статей, які передбачають кримінальну відповідальність за декларування недостовірної інформації та неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Установлено, що кримінальні правопорушення, пов'язані з корупцією, є достатньо поширеними суспільно небезпечними діяннями, які порушують установлений законом порядок декларування осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, що спрямований забезпечити їхню доброчесність через прозорість діяльності та запобігання зловживанням у сфері державної влади та місцевого самоврядування.

Ключові слова: *судова практика, кримінальні правопорушення, пов'язані з корупцією, декларування недостовірної інформації, неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, кримінальна відповідальність, покарання.*

Постановка проблеми. Корупція в Україні традиційно залишається однією з найактуальніших проблем для суспільства та держави. Попри значний прогрес у антикорупційній сфері питання ефективності запобігання та протидії кримінальним правопорушенням, пов'язаним із корупцією, досі викликає чимало дискусій. Внесення завідомо недостовірних відомостей до декларації чи неподання її перешкоджає здійсненню фінансового контролю за майновим станом суб'єкта декларування контролюючим органом та перешкоджає ефективній протидії корупції. Так, в одному із судових рішень Вищий антикорупційний суд зазначив, що механізм декларування є складовою частиною комплексної системи боротьби з корупцією, запровадження та ефективне функціонування якого зумовлено необхідністю створення системи об'єктивного фінансового контролю за майновим становищем публічних службовців, проведення моніторингу способу їхнього життя з метою перевірки відповідності рівня життя задекларованим майну та доходам [1]. У контексті цього на особливу увагу заслуговує судова практика, яка не лише формує правозастосовну позицію, а й дає змогу оцінити реальні масштаби проблеми, труднощі, які виникають під час доказування та кваліфікації діянь, а також виявити найпоширеніші механізми зловживань.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання кваліфікації кримінальних правопорушень, пов'язаних із корупцією, з тією чи іншою повнотою дослідження, розглядали Л.П. Брич, О.О. Дудоров, Д.Г. Михайленко, Р.О. Мовчан, М.І. Хавронюк, В.І. Шакун,

І.М. Ясін та інші дослідники, результати наукових пошуків яких знайшли відображення у наукових статтях, структурних частинах коментарів КК України, підручниках і посібниках з Особливої частини кримінального права України. Проте самостійного дослідження кваліфікації кримінальних правопорушень, пов'язаних із корупцією, з урахуванням останніх законодавчих змін у чинному законодавстві та аналізу практики застосування кримінально-правових норм, які передбачають відповідальність за вказані види кримінальних правопорушень, у науці кримінального права не здійснювалося.

Метою статті є на основі дослідження особливостей законодавчих конструкцій складів кримінальних правопорушень, передбачених ст. ст. 366-2, 366-3 КК України, провести системний аналіз судової практики застосування статей, які передбачають кримінальну відповідальність за вказані правопорушення, а також виявити проблемні аспекти застосування відповідних кримінально-правових норм.

Виклад основного матеріалу. 04 грудня 2020 р. Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення відповідальності за декларування недостовірної інформації та неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» № 1074-IX КК України доповнено ст. 366-2 «Декларування недостовірної інформації» та ст. 366-3 «Неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування». Указаним За-

коном усунуто прогалину в законодавстві, що виникла у зв'язку з Рішенням Конституційного Суду України № 13-р/2020 від 27.10.2020, та передбачено можливість притягнення до кримінальної відповідальності за декларування недостовірної інформації та за неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Судова практика, у тому числі застосування статей про кримінальну відповідальність за декларування недостовірної інформації та неподання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, є цінним джерелом інформації, оскільки дає можливість з'ясувати основні об'єктивні прояви цих діянь, особливості особи правопорушника, а також проблемні аспекти застосування відповідних статей на практиці. З'ясування цих особливостей дасть змогу здійснювати правильну кримінально-правову кваліфікацію, за необхідності вдосконалити кримінально-правову заборону, а також слугуватиме орієнтиром у виробленні ефективних способів запобігання таким суспільно небезпечним діянням.

До слова, про значення та роль судової практики неодноразово наголошувалося у рішеннях Європейського суду з прав людини в контексті забезпечення правової визначеності та передбачуваності як невід'ємного складника верховенства права. «Тлумачення, здійснюване судовими органами, не може недооцінюватися у системах континентального права при забезпеченні передбачуваності законодавчих положень. Саме ці органи повинні послідовно тлумачити точне значення загальних положень закону та розсіювати будь-які сумніви щодо його тлумачення (рішення у справі «Гожелік та інші проти Польщі», п. 65)» [2]. Тож перед науковим дослідженням постає завдання дослідити судову практику застосування статей, які передбачають відповідальність за кримінальні правопорушення, пов'язані з корупцією.

Від моменту доповнення КК України статтями, які передбачають відповідальність за кримінальні правопорушення, пов'язані з корупцією, кількість судових вироків, розміщених у Єдиному державному реєстрі судових рішень за дані посягання за 2021–2025 рр., за ст. 366-2 КК України становить 30 обвинувальних вироків і 189 обвинувальних вироків за ст. 366-3 КК України. Аналіз цих судових рішень дав можливість виявити певні особливості щодо об'єктивних та суб'єктивних ознак досліджуваних складів кримінальних правопорушень.

Щодо предмету складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 366-2 КК України, то дослідження показало, що практично в усіх проаналізованих судових рішеннях завідомо недостовірними відомостями, внесеними суб'єктом декларування до декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, є відомості про об'єкти нерухомості, що належать суб'єкту декларування та членам його сім'ї на праві приватної власності, включаючи спільну власність, а також тих, що знаходяться у них в оренді чи на іншому праві користування незалежно від форми укладення правочину, унаслідок якого набуто таке право. У тому числі це відомості про об'єкти незавершеного будівництва та об'єкти, що не прийняті в експлуатацію, які розташовані на земельних ділянках, котрі належать членам сім'ї суб'єкта декларування на праві приватної власності. Окрім того, у 65% судових рішень виявлено, що суб'єкти декларування завідомо не подавали відомості

про цінне рухоме майно, зокрема дані щодо транспортних засобів, які належали їм на праві користування та праві власності членам сім'ї декларанта, у 35% судових рішень – відомості про наявні у членів сім'ї грошові активи, розміщені на банківських рахунках, видатки на придбання майна, фінансові зобов'язання суб'єкта декларування та членів його сім'ї, доходи, отримані у вигляді страхових виплат, а також корпоративні права членів сім'ї декларанта.

У 70% судових рішень встановлено, що завідомо недостовірними відомостями, поданими до декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, є відомості, які відрізняються від достовірних на суму від 500 прожиткових мінімумів, і у 30% судових рішень – відомості, які відрізняються від достовірних на суму понад 4000 прожиткових мінімумів для працездатних осіб. Принагідно слід зазначити, що аналізовані судові рішення є практикою застосування ст. 366-2 КК України, яка діяла у редакції Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення відповідальності за декларування недостовірної інформації та неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» № 1074-IX від 04.12.2020 (далі – Закон № 1074-IX). Тобто станом на 01.01.2025 недостовірними є відомості, які відрізняються від достовірних на суму від 500 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, внесені суб'єктом декларування до декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, що становить 1 514 000 грн. Це законодавчо визначений мінімальний поріг криміналізації декларування недостовірної інформації. Проте Законом України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо підвищення відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення» № 4496-IX від 17.06.2025 мінімальний поріг криміналізації декларування недостовірної інформації підвищено до 750 прожиткових мінімумів для працездатних осіб. Такі значення, зокрема, стосуватимуться тих суб'єктів декларування, які вже вноситимуть завідомо недостовірні відомості до декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування до 01.04.2026. На думку авторів законопроекту № 13271-1 від 26.05.2025 (згідно з пояснювальною запискою до нього), збільшення порогового значення у ст. 366-2 КК України спрямоване на підвищення ефективності антикорупційного контролю [3], із чим важко погодитися, і вважаю не є повною мірою обґрунтовано.

Важливо зазначити, що механізм фінансового контролю осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, наділений особливо потужним превентивним потенціалом та дає можливість охопити широке коло антикорупційних цілей, оскільки спрямований на моніторинг змін майнового становища з метою попередження, виявлення та запобігання фактам незаконного збагачення. Тому, ураховуючи характер суспільних відносин, суб'єкта відповідальності, такий поріг криміналізації кримінального правопорушення проти встановленого порядку декларування є занадто високим. Законодавчо визначений мінімальний розмір предмета складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 366-2 КК України, не дасть можливості

притягати до кримінальної відповідальності осіб, які подали декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, котра містить відомості, різниця між якими становить менше, ніж визначено у чинній редакції ст. 366-2 КК України, але при цьому ці відомості є недостовірними, такими, що не відповідають дійсності.

Щодо суспільно небезпечного діяння як ознаки об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 366-2 КК України, то на підставі аналізу судових рішень удалося з'ясувати, що внесення суб'єктом декларування завідомо недостовірних відомостей до декларації вчиняється шляхом подання неправдивої, неповної інформації з приховуванням дійсної вартості майна, заниження реальної вартості майна, внесення неповної інформації про доходи суб'єкта декларування та членів його сім'ї, неповідомлення про наявність корпоративних прав та неповідомлення про цінні подарунки або спадщину. Така кримінально-правова кваліфікація була здійснена Вищим антикорупційним судом у кількох постановлених судових рішеннях [1; 4–6].

Свою чергою, дії особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, не можуть бути кваліфіковані як умисне внесення завідомо недостовірної інформації, якщо на момент подання декларації вартість майна, майнових прав, активів, інших об'єктів декларування, що перебувають у володінні чи користуванні суб'єкта декларування, не були і не повинні бути йому відомими. Така правова позиція міститься в одному з виправдувальних вироків Вищого антикорупційного суду [7]. Також слід зазначити, що, відповідно до роз'яснень Національного агентства з питань запобігання корупції, не вважається декларуванням недостовірної інформації, якщо член сім'ї суб'єкта декларування відмовив йому у наданні всієї або частини інформації, що повинна бути відображена в декларації, і при цьому самому суб'єкту декларування ця інформація не відома [8, с. 54–55]. Однак, якщо отримати інформацію про об'єкти декларування є можливим (з офіційних джерел), що відомо самому декларанту, однак останній умисно не користується цією можливістю, але при цьому зазначає, що член сім'ї декларанта відмовив у наданні відповідної інформації, учинене слід розглядати як декларування недостовірної інформації [9, с. 379].

Щодо суб'єктів кримінальних правопорушень, пов'язаних із корупцією, то, відповідно до ст. ст. 366-2 та 366-3 КК України, є суб'єкт декларування, тобто особи, які відповідно до ч. ч. 1 та 2 ст. 45 Закону України «Про запобігання корупції» № 1700-VII від 14.10.2014 (далі – Закон № 1700-VII) зобов'язані подавати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Аналіз судових рішень за 2021–2025 р. та звітних матеріалів Національного антикорупційного бюро України за 2024 р. та I півріччя 2025 р. [10–12] показав, що суб'єктами кримінального правопорушення, передбаченого ст. 366-2 КК України, найчастіше є народні депутати, депутати міських, селищних рад, державні службовці та посадові особи місцевого самоврядування, військові посадові особи Збройних сил України, судді. Практично у 50% судових рішень суб'єктами кримінальних правопорушень за неподання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, є особи, які припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування,

або іншу діяльність, зазначену у підпунктах «а» і «в» п. 2 ч. 1 ст. 3 вище зазначеного Закону, і зобов'язані наступного року після припинення діяльності подавати в установленому ч. 1 ст. 3 порядку декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Щодо суб'єктивної сторони, то як для кваліфікації діяння, передбаченого ст. 366-2 КК України, так і для кваліфікації діяння, передбаченого ст. 366-3 КК України, обов'язковою умовою є встановлення факту, що внесення суб'єктом декларування завідомо недостовірних відомостей до декларації, передбаченої Законом № 1700-VII, та неподання декларації вчинені з прямим умислом. Так, відповідно до ч. 1 ст. 24 КК України, у кримінальному правопорушенні, передбаченому ст. 366-2 КК України, умисел буде прямим, якщо суб'єкт декларування усвідомлював суспільно небезпечний характер свого діяння з внесення до декларації завідомо недостовірних відомостей і бажав його вчинити.

Зокрема, в одному із судових рішень Вищий антикорупційний суд зазначив, що на момент подання декларації ОСОБА_1 форма декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, була затверджена рішенням НАЗК «Про функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» від 10.06.2016 № 3. Така форма складалася з правил заповнення форми декларації та шістнадцяти розділів, у яких суб'єкт декларування зазначав інформацію про себе, членів своєї сім'ї, інших осіб та об'єкти декларування згідно із Законом № 1700-VII. Відповідно до п. 8 II Розділу Порядку формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, затвердженого Рішенням НАЗК від 23.07.2021 № 448/21, після заповнення усіх необхідних полів форми декларації суб'єкт декларування підписує документ шляхом накладання на нього особистого кваліфікованого електронного підпису. Перед підписанням документа суб'єкт декларування підтверджує ознайомлення з попередженням про настання відповідальності за подання недостовірних відомостей [1]. Таким чином, Суд дійшов висновку, що ОСОБА_1 був обізнаний про настання відповідальності за декларування недостовірної інформації, тобто був обізнаний про протиправність такого діяння [1].

Окрім цього, Вищий антикорупційний суд зазначає, що складником суб'єктивної сторони кримінального правопорушення, передбаченого ст. 366-2 КК України, який підлягає встановленню, є *внесення завідомо* (курсив мій. – І.Я.) недостовірних даних. Законодавець, використовуючи слово «завідомо», підкреслює, що суб'єкт декларування, заповнюючи декларацію, виражає свідомий, вільний варіант поведінки – приховати інформацію про об'єкт декларування або відобразити її із зазначенням достовірної або викривленої інформації про вартість об'єкта декларування [1].

В іншому судовому рішенні суд зазначає, що завідомо недостовірними відомостями є прихована, неправильна інформація, яка до моменту внесення суб'єктом декларування в декларацію була відома декларанту і усвідомлювалася ним повною мірою. Завідомість означає, що певне діяння вчиняється з прямим умислом, тобто особа: 1) достовірно знала про доходи, майно, інші активи, а також видатки, які

підлягають декларуванню; 2) знала про наявність у неї чи членів її сім'ї таких доходів, майна, інших активів чи видатків; 3) бажала не вказувати у декларації відомості щодо таких доходів, майна, інших активів чи видатків або вказати їх неправдиву вартість, кількість тощо [5].

Так само, умисел буде прямим, якщо суб'єкт декларування усвідомлював свій обов'язок подання декларації, але не вчиняє і не бажає вчинити цього. Діяння, передбачене ст. 366-3 КК України, за конструкцією об'єктивної сторони є формальним, а тому в зміст інтелектуальної ознаки умислу входить усвідомлення особою характеру об'єкта, фактичного змісту і соціального значення діяння. Так, суб'єкт декларування розуміє, що посягає на суспільні відносини, які становлять об'єкт складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 366-3 КК України, шляхом неподання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Умислом особи охоплюється й розуміння положення ч. 2 ст. 45 Закону України «Про запобігання корупції», яка містить указівку на обов'язок подання декларації після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування протягом 30 днів зі дня припинення відповідної діяльності за період, не охоплений раніше поданими деклараціями.

Мотив та мета не є обов'язковими ознаками аналізованих складів кримінальних правопорушень, однак їх установлення має велике значення для правильної кваліфікації. Зокрема, з'ясування мети внесення завідомо недостовірних відомостей чи неподання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, указує на бажання суб'єкта приховати необґрунтовані активи та джерела їх походження. Зокрема, в одному із судових рішень ідеться про те, що, заповнюючи декларацію за ОСОБА_1 не зазначив відомості про ІНФОРМАЦІЯ_1 у 8, 9, 11 розділах декларації, тим самим приховав свою приналежність до цього товариства. Обвинувачений не відобразив, що він є бенефіціарним власником товариства, одержував заробітну плату на ньому, про наявні зобов'язання фінансового характеру щодо поповнення статутного капіталу товариства, а також що він мав видатки, пов'язані з діяльністю товариства. Наведене свідчить, що суб'єкт декларування мав особистий мотив та мету приховати відомості від громадськості та контролюючих органів про свій дійсний фінансовий стан та різницю між видатками та доходами [5].

Щодо практики призначення покарання. Аналіз обвинувальних вироків за ст. 366-2 та ст. 366-3 КК України показав, що судді призначають покарання в межах санкції статей, які передбачають відповідальність за кримінальні правопорушення, пов'язані з корупцією.

Зокрема, у 28 обвинувальних вироків за ст. 366-2 КК України суди призначали покарання у вигляді штрафу із застосуванням додаткового покарання у вигляді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певними видами діяльності, і лише у двох судових рішеннях зазначено, що судді призначали покарання у вигляді громадських робіт із позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певними видами діяльності. Не було жодного рішення не було, де було б зазначено, що суди призначали покарання у вигляді обмеження волі на певний строк.

Щодо призначення покарання за діяння, передбачене ст. 366-3 КК України, то практично в усіх випадках суди призначали покарання у вигляді громадських робіт на строк 150 годин із позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певними видами діяльності строком на один рік. Тут слід ще раз зазначити, що аналізовані судові рішення в частині призначення покарання є практикою застосування статей, які діяли в редакції Закону № 1074-IX від 04.12.2020. Конституційний Суд України у Рішенні № 15-рп/2004 від 02.11.2004 зазначив, що виходячи з принципу справедливості, покарання має перебувати у справедливому співвідношенні з тяжкістю та обставинами скоєного і особою винного [13]. «Невідповідним ступеню тяжкості злочину та особі засудженого визнається таке покарання, яке хоч і не виходить за межі, встановлені відповідною статтею КК України, але за своїм видом чи розміром є явно несправедливим як унаслідок м'якості, так і суворості» [13]. Ураховуючи зазначене, реальна суспільна небезпека кримінальних правопорушень, пов'язаних із корупцією, не відповідала видам та розмірам санкцій, визначеним у статтях, які діяли у попередній редакції. Однак Законом України № 4496-IX від 17.06.2025 такий недолік у частині визначення санкцій (які відповідатимуть характеру і ступеню суспільної небезпеки) за кримінальні правопорушення, пов'язані з корупцією, законодавцем усунений.

Висновки. Таким чином, виконане дослідження засвідчило актуальність задекларованої теми для науки і практики правозастосування у сфері запобігання і протидії корупційним кримінальним правопорушенням та кримінальним правопорушенням, пов'язаним із корупцією. На підставі даних судових рішень з'ясовано об'єктивні та суб'єктивні ознаки складів кримінальних правопорушень, пов'язаних із корупцією. Установлено, що практика застосування статей про кримінальну відповідальність за декларування недостовірної інформації та неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, потребує розвитку в напрямі актуальних змін до законодавства.

Список використаних джерел

1. Вирок Вищого Антикорупційного Суду України від 24.03.2023 у справі № 991/500/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109780535>
2. Рішення у справі «Олександр Волков проти України», заява № 21722/11. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_947#Text
3. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо підвищення відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення» № 13271-1 від 23.05.2025. URL: <https://itd.rada.gov.ua/BILLINFO/Bills/Card/56461>
4. Вирок Вищого Антикорупційного Суду України від 16.03.2023 у справі № 991/6699/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109607533>
5. Вирок Вищого Антикорупційного Суду України від 17.08.2023 у справі № 991/1126/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/112874596>

6. Вирок Вищого Антикорупційного Суду України від 05.02.2024 у справі № 991/503/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116751816>
7. Вирок Вищого Антикорупційного Суду України від 16.03.2023 у справі № 991/174/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109666619>
8. Роз'яснення щодо фінансової доброчесності: застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю (подання декларації, повідомлення про суттєві зміни у майновому стані, повідомлення про відкриття валютного рахунку) № 4 від 13 листопада 2023 р. URL: <https://wiki.nazk.gov.ua/category/deklaruvannya/>
9. Ясін І.М. Кваліфікація кримінальних правопорушень, пов'язаних із корупцією. *Юридичний електронний науковий журнал*. 2024. № 2. С. 377–380. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-2/92>.
10. Звіт Національного антикорупційного бюро України за перше півріччя 2024 р. URL: https://nabu.gov.ua/site/assets/files/47676/zvit_2024_ukrai_nska_versiia.pdf
11. Звіт Національного антикорупційного бюро України за друге півріччя 2024 р. URL: https://nabu.gov.ua/site/assets/files/48751/zvit_2024_ii_ukr-1.pdf
12. Звіт Національного антикорупційного бюро України за перше півріччя 2025 р. URL: https://nabu.gov.ua/site/assets/files/49482/zvit_i_2025.pdf
13. Рішення Конституційного Суду України від 02.11.2004 у справі № 15-рп/2004. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v015p710-04/print1381412623960740>

References

1. Vyroky Vyshchoho Antykorupciijnoho Sudu Ukrainy vid 24 bereznia 2023 r. u spravi № 991/500/23 [Verdict of the Supreme Anti-Corruption Court dated March 24, 2023 in case No. 991/500/23]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109780535> [in Ukrainian].
2. Rishennia u spravi «Oleksandr Volkov proty Ukrainy», zaiava № 21722/11 [Decision in the case of Oleksandr Volkov v. Ukraine, application no. 21722/11]. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_947#Text [in Ukrainian].
3. Poiasniuvalna zapyska do proiektu Zakonu Ukrainy [Pro vnesennia zmin do Kodeksu Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia, Kryminalnogo kodeksu Ukrainy, Kryminalnogo protsesualnogo kodeksu Ukrainy ta inshykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo pidvyshchennia vidpovidalnosti za koruptsiini abo poviazani z koruptsiieiu pravoporushennia] № 13271-1 vid 23.05.2025 r. [Explanatory note to the draft Law of Ukraine [On Amendments to the Code of Ukraine on Administrative Offenses, the Criminal Code of Ukraine, the Criminal Procedure Code of Ukraine and other legislative acts of Ukraine regarding increasing liability for corruption or corruption-related offenses] No. 13271-1 dated 05/23/2025]. Retrieved from: <https://itd.rada.gov.ua/BILLINFO/Bills/Card/56461> [in Ukrainian].
4. Vyroky Vyshchoho Antykorupciijnoho Sudu Ukrainy vid 16 bereznia 2023 r. u spravi № 991/6699/22 [Verdict of the Supreme Anti-Corruption Court dated March 16, 2023 in case No. 991/6699/22]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109607533> [in Ukrainian].
5. Vyroky Vyshchoho Antykorupciijnoho Sudu Ukrainy vid 17 serpnia 2023 r. u spravi № 991/1126/23 [Verdict of the Supreme Anti-Corruption Court dated August 17, 2023 in case No. 991/1126/23]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/112874596> [in Ukrainian].
6. Vyroky Vyshchoho Antykorupciijnoho Sudu Ukrainy vid 05.02.2024 r. № 991/503/23 [Verdict of the Supreme Anti-Corruption Court dated February 5, 2024 in case No. 991/503/23]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116751816> [in Ukrainian].
7. Vyroky Vyshchoho Antykorupciijnoho Sudu Ukrainy vid 16 bereznia 2023 r. u spravi № 991/174/23 [Verdict of the Supreme Anti-Corruption Court dated March 16, 2023 in case No. 991/174/23]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109666619> [in Ukrainian].
8. Roziasnennia shchodo finansovoi dobrochesnosti: zastosuvannia okremykh polozhen Zakonu Ukrainy [Pro zapobihannia koruptsii] stosovno zakhodiv finansovoho kontroliu (podannia deklaratsii, povidomlennia pro suttevi zminy u mainovomu stani, povidomlennia pro vidkryttia valiutnogo rakhunku) № 4 vid 13 lystopada 2023 r. [Clarification on financial integrity: application of certain provisions of the Law of Ukraine «On Prevention of Corruption» regarding financial control measures (submission of a declaration, notification of significant changes in property status, notification of opening a foreign currency account) No. 4 of November 13, 2023]. Retrieved from: <https://wiki.nazk.gov.ua/category/deklaruvannya/> [in Ukrainian].
9. Yasin, I.M. (2024). Kvalifikatsiia kryminalnykh pravoporushen, poviazanykh z koruptsiieiu [Qualification of criminal offenses related to corruption]. *Yurydychnyi elektronnyi naukovyi zhurnal*, 2, 377–380. Retrieved from: http://www.lsej.org.ua/2_2024/94.pdf [in Ukrainian].
10. Zvit Natsionalnogo antykorupciijnoho biuro Ukrainy za pershe pivrichchia 2024 r. [Report of the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine for the first half of 2024]. Retrieved from: https://nabu.gov.ua/site/assets/files/47676/zvit_2024_ukrai_nska_versiia.pdf [in Ukrainian].
11. Zvit Natsionalnogo antykorupciijnoho biuro Ukrainy za pershe pivrichchia 2024 r. [Report of the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine for the second half of 2024]. Retrieved from: https://nabu.gov.ua/site/assets/files/48751/zvit_2024_ii_ukr-1.pdf [in Ukrainian].
12. Zvit Natsionalnogo antykorupciijnoho biuro Ukrainy za pershe pivrichchia 2024 r. [Report of the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine for the first half of 2025]. Retrieved from: https://nabu.gov.ua/site/assets/files/49482/zvit_i_2025.pdf [in Ukrainian].
13. Rishennia Konstytutsijnoho Sudu Ukrainy vid 02 lystopada 2004 r. u spravi № 15-rp/2004 [Decision of the Constitutional Court of Ukraine dated November 2, 2004 in case No. 15-rp/2004]. Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v015p710-04/print1381412623960740> [in Ukrainian].

Yasin Iлона,

Candidate of Law, Associate Professor,

Associate Professor at the Department of Criminal Law Disciplines of the Educational
and Scientific Institute of Law and Law Enforcement Activities

(Lviv State University of Internal Affairs, Lviv)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8074-8953>

CRIMINAL OFFENCES RELATED TO CORRUPTION: ANALYSIS OF JUDICIAL PRACTICE

In the article analyzes the practice of applying articles of criminal liability for declaring false information and failure to submit a declaration by a person authorized to perform state or local government functions. It has been established that criminal offenses related to corruption are quite widespread socially dangerous acts that violate the legally established procedure for declaring persons authorized to perform state or local government functions, which is aimed at ensuring their integrity through transparency of activities and preventing abuses in the field of state power and local government. The analysis of court decisions on the application of articles on liability for criminal offenses related to corruption made it possible to find out objective and subjective signs of the studied components of criminal offenses. For the criminal legal qualification of act under Article 366-2 of the Criminal Code of Ukraine, a mandatory condition is establish the fact that the subject of the declaration entered information into the declaration provided for by the Law of Ukraine «On Prevention of Corruption», as well as the fact that such information are deliberately unreliable for the person of the declaration. Also, for the qualification of acts provided for in Art. Art. 366-2, 366-3 of the Criminal Code of Ukraine, a mandatory condition is establish the fact that the person of the declaration entered deliberately unreliable information into the declaration, and the failure to submit the declaration, was committed with direct intent. Despite the fact that the motive and purpose are not mandatory signs of the analyzed components of criminal offenses, but establishing the content of these signs is important for correct qualification. The find out of the purpose of entering knowingly false information or failure to submit a declaration of a person authorized to perform state or local government functions indicates the subject's desire to hide unfounded assets and sources of their origin.

Key words: case law, criminal offenses related to corruption, declaration of false information, failure by the subject of the declaration to submit a declaration of a person authorized to perform state or local government functions, criminal liability, punishment.

Надіслано до редколегії 18.08.2025
Рекомендовано до публікації 01.10.2025
Опубліковано 21.11.2025